

ΣΤΕ 3115/2015 [Πράξη παραχώρησης τμημάτων δημοσίου δάσους]

Περίληψη

-Η προσβαλλόμενη απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης εκδόθηκε κατ' εφαρμογή διατάξεων με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα να παραχωρούνται κατά χρήση ή κατά κυριότητα, εξουσιαστικώς, κατόπιν ειδικής εγκριτικής αποφάσεως του αρμοδίου οργάνου της Διοικήσεως, δημόσιες εκτάσεις δασικού χαρακτήρα για την εκμετάλλευση λατομείων ή μεταλλείων. Αποβλέπουν στη θεραπεία δημόσιου σκοπού, και συγκεκριμένα στην κάλυψη των αναγκών σε λατομικά και μεταλλευτικά ορυκτά και στην ανάπτυξη της σχετικής παραγωγικής δραστηριότητας προς όφελος της εθνικής οικονομίας, μετά από συνεκτίμηση της ανάγκης αποτελεσματικής προστασίας του δασικού πλούτου της χώρας και του φυσικού περιβάλλοντος εν γένει, ενόψει των δυσμενών επιπτώσεων της σχετικής επιχειρηματικής δραστηριότητας στο περιβάλλον. Κατά συνέπεια, οι διαφορές οι οποίες γεννώνται από τις πράξεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, ανεξαρτήτως εάν οι σχετικές πράξεις προβλέπουν την καταβολή ή μη ανταλλάγματος για την παραχώρηση, συνιστούν διοικητικές διαφορές, και όχι ιδιωτικές διαφορές υπαγόμενες στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων. Από την αμφισβήτηση δε της νομιμότητας των πράξεων με τις οποίες εγκρίνεται η παραχώρηση δασών και δασικών εκτάσεων για την άσκηση λατομικής ή μεταλλευτικής δραστηριότητας γεννώνται ακυρωτικές διαφορές, για την εκδίκαση των οποίων αρμόδιο είναι το Συμβούλιο της Επικρατείας, και ειδικότερα το Ε΄ Τμήμα αυτού.

-Κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η οποία ερείδεται στην κ.υ.α. περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου, ελήφθησαν υπόψη η σπανιότητα και η ποιότητα του μεταλλεύματος, η εξόρυξή του χάριν του δημοσίου συμφέροντος και της εθνικής οικονομίας, καθώς και οι επιπτώσεις από την επέμβαση στο ευαίσθητο δασικό οικοσύστημα της περιοχής, εξετάσθηκαν οι δυνατές εναλλακτικές λύσεις ως προς τη χωροθέτηση των επιμέρους μονάδων και δραστηριοτήτων, συνεκτιμήθηκε η σημασία του κοιτάσματος στις Σκουριές, και, κατόπιν αξιολογήσεως των επιπτώσεων, ελήφθησαν τα απαραίτητα, κατά την ουσιαστική κρίση της Διοικήσεως, μέτρα για τη μείωση ή την εξάλειψη των επιπτώσεων αυτών, τα οποία διασφαλίζουν τη μη διατάραξη του ευρύτερου δασικού οικοσυστήματος, μικρό μέρος του οποίου θίγεται με την επίμαχη δραστηριότητα, τη μη επέμβαση σε οικοτόπους προτεραιότητας, τη διατήρηση των σπάνιων και ενδημικών ειδών χλωρίδας, την προστασία των περιβαλλοντικών μέσων (έδαφος, ύδατα, αέρας), την ανάπτυξη των εργασιών κατά τρόπο που να επιτρέπει τη σταδιακή αποκατάσταση των χώρων και, τέλος, την αποκατάσταση των δασικών

οικοσυστημάτων μέσω επιστημονικών προσεγγίσεων και κατόπιν εκπονήσεως ειδικών φυτοτεχνικών και δασοτεχνικών μελετών, έτσι ώστε το περιβαλλοντικό ισοζύγιο να αποβεί θετικό υπέρ των αποκατεστημένων επιφανειών και να επανέλθει, κατά το δυνατόν, η βιοποικιλότητα των περιοχών επεμβάσεως σε επίπεδα που προσομοιάζουν στην πρότερη κατάσταση. Υπό τα δεδομένα αυτά, η κρίση της Διοικήσεως για την παραχώρηση των επίδικων εκτάσεων αιτιολογείται νομίμως και είναι αβάσιμος ο περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως.

-Η προσβαλλόμενη, με την οποία παραχωρήθηκαν εκτάσεις συνολικού εμβαδού 3.273,78 στρ. στη θέση «Σκουριές», στηριζόμενη στα αναλυτικά στοιχεία που περιέχονται στη ΜΠΕ για την κατασκευή των επιμέρους εγκαταστάσεων, δεν βρίσκεται σε αναντιστοιχία με την ΑΕΠΟ του έργου, σύμφωνα με την αιτιολογημένη κρίση της Διοικήσεως, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Εφόσον δεν προκύπτει αναντιστοιχία μεταξύ των προβλεπόμενων στην ΑΕΠΟ εκτάσεων για την ανάπτυξη του αδειοδοτούμενου έργου και των παραχωρηθεισών με την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση και τα στοιχεία που περιέχονται στην οικεία ΜΠΕ είναι επαρκή για την οριοθέτησή των εκτάσεων αυτών, αβασίμως προβάλλουν οι αιτούντες ότι η έγκριση των τεχνικών μελετών των επιμέρους υποέργων έπρεπε να προηγηθεί της επίδικης πράξεως παραχωρήσεως.

Πρόεδρος: Αγγ. Θεοφιλοπούλου

Εισηγητής: Αντ. Ντέμσιος

Δικηγόροι: Β. Κορκίζογλου, Ελ. Τροβά, Ν. Αλιβιζάτος

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση: (α) της 7633/29.3.2012 αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης, με την οποία παραχωρήθηκαν στην εταιρεία «Ελληνικός Χρυσός ΑΕ Ανώνυμη Εταιρεία Μεταλλείων και Βιομηχανίας Χρυσού», κατά χρήση και κατά κυριότητα, τμήματα δημοσίου δάσους, συνολικής εκτάσεως 4.099,8767 στρεμμάτων, στις θέσεις «Σκουριές» και «Μαντέμ Λάκκος» του Δήμου Αριστοτέλη της Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής για τις ανάγκες της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, όπως θα εκτεθεί σε επόμενες σκέψεις, (β) της 36/2012/22.3.2012 πράξεως της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων Νομού Χαλκιδικής, με την οποία καθορίσθηκε το αντάλλαγμα για την παραχώρηση των ως άνω δημοσίων δασών και (γ) κάθε συναφούς, προγενέστερης ή μεταγενέστερης πράξεως ή παραλείψεως της Διοικήσεως. Με το υπόμνημα που κατατέθηκε την 4.12.2012, πριν από την πρώτη συζήτηση της υποθέσεως, οι αιτούντες ζητούν να ακυρωθούν, εκτός

- από τις ανωτέρω υπό στοιχεία α΄ και β΄ πράξεις, αφενός, η 8939/17.4.2012 πράξη της Διευθύντριας Δασών Νομού Χαλκιδικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης, με την οποία εγκρίθηκε, υπό συγκεκριμένους όρους, η «έκτακτη κάρπωση του ξυλώδους όγκου που θα προκύψει από την υλοποίηση των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων και έργων στις θέσεις 'Σκουριές' και 'Μαντέμ Λάκκος' ... σύμφωνα με την 7633/29.3.2012 απόφαση παραχώρησης δημοσίου δάσους», και, αφετέρου, τα 9536/16.5.2012 και 11999/24.5.2012 πρωτόκολλα εγκαταστάσεως για την εκτέλεση υλοτομικών εργασιών, που εκδόθηκαν από το Δασαρχείο Αρναίας κατόπιν των προαναφερθεισών 7633/29.3.2012 και 8939/17.4.2012 αποφάσεων.
3. Επειδή, με την 1287/2015 απόφαση του Δικαστηρίου η υπόθεση παραπέμφθηκε στην επταμελή σύνθεση λόγω της σπουδαιότητας του ζητήματος που ανέκυψε ως προς τη φύση της διαφοράς και την αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας να εκδικάσει την υπόθεση.
  4. Επειδή, νομίμως συζητήθηκε η υπόθεση καίτοι δεν παρέστησαν οι αιτούντες, εφόσον, όπως προκύπτει από το οικείο αποδεικτικό, αντίγραφο της παραπεμπτικής αποφάσεως επιδόθηκε στην πληρεξουσία δικηγόρο τους την 24.4.2015.
  5. Επειδή, με έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς παρεμβαίνουν στη δίκη, υπέρ του κύρους των προσβαλλομένων πράξεων, με χωριστά δικόγραφα η ανωτέρω εταιρεία «Ελληνικός Χρυσός ΑΕ» και το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Νομού Χαλκιδικής (βλ. ΣΕ 1492/2013 επτ).
  6. Επειδή, όπως έχει κριθεί (ΣΕ 3919/2010 Ολομ), από τις διατάξεις των άρθρων 94 παρ. 1 και 95 παρ. 1-4 του Συντάγματος προκύπτουν τα ακόλουθα: Στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια ανατίθεται, κατ' αρχήν, γενική αρμοδιότητα επί των διοικητικών διαφορών οι οποίες πηγάζουν είτε από διοικητικές συμβάσεις είτε από ενέργειες διοικητικών οργάνων που δεν συνιστούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις και εφόσον, στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο νόμος οργανώνει κατά τέτοιο τρόπο τη δικονομική προστασία του πολίτη, ώστε το αίτημά του ενώπιον του δικαστηρίου να είναι η καταψήφιση σε παροχή ή η αναγνώριση δικαιώματος ή έννομης σχέσεως η οποία διέπεται από το δημόσιο δίκαιο. Κατ' εξαίρεση από τον κανόνα αυτό ορισμένες διοικητικές διαφορές ουσίας ανατίθενται από το ίδιο το Σύνταγμα σε άλλα δικαστήρια. Εξ άλλου, λόγω της γενικής ακυρωτικής αρμοδιότητας του Συμβουλίου της Επικρατείας επί των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών, όταν η διαφορά γεννάται από εκτελεστή διοικητική πράξη, ο νομοθέτης, κατά την έννοια των άρθρων 94 παρ. 1, 95 παρ. 1 περίπτ. α΄ και 95 παρ. 3 του Συντάγματος, που πρέπει να ερμηνευθούν συνδυασμένα, μπορεί να αναθέτει στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια μόνον ειδική αρμοδιότητα για συγκεκριμένες κατηγορίες υποθέσεων, η φύση και η σπουδαιότητα των οποίων δεν επιβάλλει, κατά την εκτίμησή του, την εκδίκασή τους από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Η κατά τα ανωτέρω ανατιθέμενη στα τακτικά διοικητικά

δικαστήρια αρμοδιότητα μπορεί να οργανωθεί από τον νόμο είτε ως ακυρωτική, όταν το αίτημα ενώπιον του δικαστηρίου δεν μπορεί, σύμφωνα με τον νόμο, να έχει ως περιεχόμενο την τροποποίηση, αλλά μόνο την εν όλω ή εν μέρει ακύρωση εκτελεστής διοικητικής πράξεως ή την ακύρωση παραλείψεως προς έκδοση εκτελεστής διοικητικής πράξεως, είτε ως αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας, όταν το αίτημα ενώπιον του δικαστηρίου μπορεί, σύμφωνα με τον νόμο, να είναι, εκτός από την ακύρωση, και η μεταρρύθμιση εκτελεστής διοικητικής πράξεως και το δικαστήριο έχει, κατ' αρχήν, την εξουσία να διαμορφώσει το ουσιαστικό περιεχόμενο της πράξεως ή του δικαιώματος, της υποχρεώσεως ή της καταστάσεως που απορρέει από αυτή, μετά από διάγνωση των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως. Περαιτέρω, ενόψει και των άρθρων 26 και 43 του Συντάγματος, η αρμοδιότητα των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων για την εκδίκαση των κατηγοριών υποθέσεων οι οποίες, κατ' εκτίμηση της φύσεως και της σπουδαιότητάς τους, επιτρεπώς μεταφέρονται σε αυτά, αφαιρούμενες από την ακυρωτική αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας, δεν επιτρέπεται να οργανώνεται ως αρμοδιότητα εκτεινόμενη σε άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας, εφόσον η άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας στις συγκεκριμένες κατηγορίες υποθέσεων συνεπάγεται την υπεισέλευση της δικαστικής λειτουργίας στην εκτελεστική επί θεμάτων για τα οποία είναι αυτή αποκλειστικώς αρμόδια. Ειδικότερα, τούτο δεν επιτρέπεται, μεταξύ άλλων, όταν εν όψει του κατά τον νόμο αντικειμένου της προσβαλλομένης ατομικής διοικητικής πράξεως, των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την έκδοσή της και του χαρακτήρα της έρευνας βάσει της οποίας μπορεί να διαπιστωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών, καθώς και των συνεπειών τις οποίες θα επέφερε η μεταρρύθμιση της πράξεως, η άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας θα παραβίαζε τα όρια της ανατιθέμενης αποκλειστικώς στα όργανα της Διοικήσεως κρατικής εξουσίας βάσει της αρχής της διακρίσεως των λειτουργιών.

7. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 περίπτ. δ' του ν. 1406/1983 (Α' 182), στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων υπάγονται οι διαφορές, οι οποίες αναφύονται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά τα «μεταλλεία και λατομεία». Προ του ν. 3659/2008 (βλ. κατωτέρω), είχε κριθεί (βλ. ΣτΕ 660/2010, 3654/2009, 3960/2008, 705/2006 Ολομ. κ.ά.) ότι εάν η προσβαλλόμενη με το ένδικο βοήθημα πράξη έχει εκδοθεί μεν κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί μεταλλείων και λατομείων, ο ασκών τούτο, όμως, επικαλείται βλάβη από την πράξη αυτή και δεν αξιώνει ίδια λατομικά ή μεταλλευτικά δικαιώματα, η διαφορά που ανακύπτει δεν είναι διαφορά ουσίας, της οποίας η επίλυση θα ανήκε στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, κατά τα άρθρα 1 παρ. 2 περίπτ. δ' και 3 παρ. 1 του ν. 1406/1983, αλλά, ενόψει των άρθρων 94 παρ. 1 και 95 παρ. 1 περίπτ. α' του Συντάγματος, είναι ακυρωτική, υπαγόμενη στη δικαιοδοσία του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ακολούθως, με την παράγραφο 3 του άρθρου 51 του ν. 3659/2008 (Α' 77/7.5.2008), η ισχύς

του οποίου, κατά το άρθρο 82 εδάφιο δεύτερο αυτού, αρχίζει ένα μήνα μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, στο ανωτέρω άρθρο 1 του ν. 1406/1983 προστέθηκε παράγραφος 6. Κατά τη νέα αυτή διάταξη, στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων υπάγονται, εκδικαζόμενες ως διαφορές ουσίας, όλες οι διαφορές που αναφύονται στις περιπτώσεις των παραγράφων 2, 3 και 4, ανεξαρτήτως από την ιδιότητα εκείνου που ασκεί το ένδικο βοήθημα. Στην δε παράγραφο 4 του αυτού άρθρου 51 ορίζεται ότι «οι διατάξεις αυτού του άρθρου δεν καταλαμβάνουν τις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις». Στην εισηγητική έκθεση του ανωτέρω νόμου αναφέρεται ότι στόχος της ρυθμίσεως είναι, αφενός μεν η αποσυμφόρηση του ανωτάτου διοικητικού δικαστηρίου από κατηγορίες υποθέσεων των οποίων η φύση και η σπουδαιότητα δεν δικαιολογούν την απευθείας εκδίκασή τους από αυτό, αφετέρου δε η ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης με την αποκέντρωση των οργάνων απονομής της. Καθ' ερμηνεία των διατάξεων αυτών, σε συνδυασμό με τον μεταγενέστερο ν. 3900/2010 (Α' 213/17.12.2010) (άρθρα 46 έως 50), κρίθηκε ότι, κατά τη βούληση του νομοθέτη, εκκρεμείς την 1.1.2011, ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του ν. 3900/2010, υποθέσεις, οι οποίες διαβιβάζονται στα κατά τόπο αρμόδια διοικητικά εφετεία και διοικητικά πρωτοδικεία σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 3900/2010, δεν είναι μόνον όσες ανήκουν στις κατηγορίες διαφορών που μεταφέρονται στην αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων με τον νόμο αυτό, αλλά και εκείνες οι οποίες είχαν μεταφερθεί στα εν λόγω δικαστήρια με προγενέστερα νομοθετήματα. Έγινε, δηλαδή, δεκτό ότι και τα εκκρεμή ένδικα βοηθήματα που ανήκουν στις κατηγορίες υποθέσεων, οι οποίες είχαν υπαχθεί στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια με το άρθρο 51 του ν. 3659/2008, αλλά, βάσει της προαναφερθείσης διατάξεως της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού, έπρεπε να εκδικασθούν από το Συμβούλιο της Επικρατείας ως ασκηθέντα πριν από τη δημοσίευση του εν λόγω νόμου, υπάγονται πλέον, κατά την έννοια του άρθρου 50 του ν. 3900/2010, στην αρμοδιότητα των οικείων διοικητικών πρωτοδικείων (βλ. Πρακτικό 4/2011 της Διοικητικής Ολομελείας του ΣΤΕ, ΣΕ 4193/2011 κ.ά.).

8. Επειδή, στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός, ότι για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας, ότι νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων και ότι απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός εάν προέχει για την εθνική οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη χρήση τους που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον, στο δε άρθρο 117 ορίζεται ότι δάση και δασικές εκτάσεις που κατεστράφησαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά ή που αποψιλώθηκαν ή αποψιλώνονται με άλλο τρόπο, δεν αποβάλλουν για τον λόγο αυτό τον

χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν ή αποψιλωθούν, αλλά κηρύσσονται υποχρεωτικά ως αναδασωτέα και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο σκοπό (παρ. 3) και ότι η αναγκαστική απαλλοτρίωση ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων επιτρέπεται μόνο υπέρ του Δημοσίου για λόγους δημόσιας ωφέλειας και υπό τον όρο ότι διατηρείται αμετάβλητη η δασική μορφή τους (παρ. 4). Σε εκτέλεση των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων εκδόθηκε ο ν. 998/1979 (Α' 289), στο άρθρο 4 παρ. 1 και 2 του οποίου ορίζονται τα εξής: «1. Τα δάση και αι δασικά εκτάσεις, διά την αποτελεσματική και διαρκή προστασίαν των, διακρίνονται αναλόγως προς την ωφελιμότητα και τας λειτουργίας τας οποίας εξυπηρετούν ως ακολούθως: (α) Δάση και δασικές εκτάσεις που παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό, αισθητικό, οικολογικό και γεωμορφολογικό ενδιαφέρον ή περιλαμβάνονται σε ειδικές ζώνες διατήρησης και ζώνες ειδικής προστασίας (εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση, υγροβιότοποι, διατηρητέα μνημεία της φύσης, δίκτυα και περιοχές προστατευόμενα από τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, αρχαιολογικοί χώροι, το άμεσο περιβάλλον μνημείων και ιστορικοί τόποι) (όπως η περίπτωση αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3208/2003, Α' 303). (β) Δάση και δασικά εκτάσεις, αι οποίαι ασκούν ιδιαιτέραν προστατευτικήν επίδρασιν επί των εδαφών και των υπογείων υδάτων, ως αι κείμεναι εντός λεκανών απορροής χειμάρρων, αι υπερκείμεναι πόλεων, χωρίων ή οικισμών, αι ασκούσαι προστασίαν επί παρακειμένων φυσικών ή πολιτιστικών μνημείων ή σημαντικών τεχνικών έργων (προστατευτικά δάση και δασικά εκτάσεις). (γ) Δάση και δασικά εκτάσεις, αι οποίαι παρουσιάζουν ιδιαιτέραν σημασίαν από απόψεως παραγωγής δασικών προϊόντων ή άλλων αγαθών πρωτογενούς παραγωγής (εκμεταλλεύσιμα ή παραγωγικά δάση και δασικά εκτάσεις). (δ) Δάση και δασικά εκτάσεις προσφερόμεναι δι' αναψυχήν του πληθυσμού ή αποτελούσαι παράγοντα συνθηκών διαβιώσεως αυτού εν τη περιοχή ή της τουριστικής αναπτύξεως αυτής (δάση και δασικά εκτάσεις αναψυχής). (ε) Τα δάση και αι δασικά εκτάσεις αι μη εμπίπτουσαι εις οιαδήποτε των κατηγοριών α' έως και δ'. 2. Από της απόψεως της θέσεως των δασών και δασικών εκτάσεων εν σχέσει προς τους χώρους ανθρωπίνης εγκαταστάσεως και δραστηριότητος, διακρίνονται: (α) Πάρκα και άλση εντός των πόλεων ή των οικιστικών περιοχών. (β) Δάση και δασικά εκτάσεις κείμεναι επί ζώνης πλάτους χιλίων μέτρων από της θαλάσσης ... (παραλιακά δάση), πεντακοσίων μέτρων γύρωθεν της όχθης των λιμνών (παραλίμνια δάση) και διακοσίων μέτρων εκατέρωθεν της όχθης των ποταμών. (γ) Δάση και δασικά εκτάσεις κείμεναι επί ζώνης πλάτους χιλίων μέτρων εκατέρωθεν των εθνικών οδών και διακοσίων μέτρων εκατέρωθεν επαρχιακών οδών. (δ) Δάση και δασικά εκτάσεις κείμεναι εντός ή πέριξ τουριστικών περιοχών ή λουτροπόλεων ... (ε) Δάση και δασικές εκτάσεις που βρίσκονται γύρω από αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, ή μνημεία ή παραδοσιακούς οικισμούς ... (όπως η περίπτωση αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3208/2003).

(στ) Δάση και δασικά εκτάσεις κείμενα εντός βιομηχανικών ζωνών ... (ζ) Δάση και δασικά εν γένει εκτάσεις κείμενα εντός της περιφέρειας του νομού Αττικής». Περαιτέρω, με τα άρθρα 45 - 61 του έκτου Κεφαλαίου του ίδιου νόμου, υπό τον τίτλο «Επιτρεπτά επεμβάσεις εις τα δάση και τας δασικάς εκτάσεις», θεσπίζονται ειδικοί κανόνες ως προς ορισμένες επεμβάσεις, κατ' εξαίρεση επιτρεπόμενες σε δάση και δασικές εκτάσεις. Ειδικότερα, στο άρθρο 45 παρ. 5 ορίζεται ότι «Δια τας μείζονος σημασίας ή εκτάσεως επεμβάσεις εις τα δάση και τας δασικάς εκτάσεις, περί των άρθρα 49, 50, 51, 52, 56, 57 και 58 παρ. 1 του παρόντος νόμου απαιτείται όπως η αίτησις ή το έγγραφον δι' ου ζητείται η παροχή της εγκρίσεως της επεμβάσεως ... συνοδεύεται υπό μελέτης επιπτώσεων επί του περιβάλλοντος και αντιμετώπισεως τούτων ... δυναμένης να θέση όρους δια την παροχήν της εγκρίσεως ή να επιβάλη συμπληρωματικά μέτρα προς προστασίαν του περιβάλλοντος», στην δε παράγραφο 12 του ίδιου άρθρου, όπως προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ. 10 του ν. 3208/2003 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 3377/2005 (Α' 202), ορίζονται τα εξής: «Κάθε επέμβαση που προβλέπεται από τη δασική νομοθεσία στα δάση, στις δασικές και τις λοιπές εκτάσεις που τελούν υπό τη διαχείριση των δασικών υπηρεσιών είτε για τη μεταβολή του προορισμού και τη διάθεσή τους για άλλες χρήσεις είτε για την εκτέλεση έργων μέσα σε αυτές και τη δημιουργία εγκαταστάσεων ή την παροχή άλλων εξυπηρετήσεων, έστω και χωρίς μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης τους, ενεργείται πάντοτε κατόπιν καταβολής ανταλλάγματος χρήσης ... Το αντάλλαγμα αυτό ... διατίθεται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών ...». Εξ άλλου, κατά το άρθρο 57 του ως άνω ν. 998/1979 «1. Αι κατ' εφαρμογήν των κειμένων περί μεταλλείων και λατομείων διατάξεων έρευναι προς ανεύρεσιν μεταλλευτικών και λατομικών ορυκτών εντός [δασών και δασικών εκτάσεων] ... επιτρέπονται ως ακολούθως: (α) ... (β) Αι έρευναι διά γεωτρήσεων και δι' ανορύξεως φρεάτων ή στοών επιτρέπονται κατόπιν εγκρίσεως παρεχομένης δι' αποφάσεως του νομάρχου μετά γνωμοδότησιν του νομαρχιακού συμβουλίου δασών και εφ' όσον την διεξαγωγήν τούτων θεωρεί ιδιαιτέρως συμφέρουσα δια την εθνική οικονομίαν το Υπουργείον Βιομηχανίας. Εν περιπτώσει αρνήσεως του νομάρχου, την έγκρισιν δύναται να παράσχη ο Υπουργός Γεωργίας κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Συμβουλίου Δασικής Πολιτικής. Δια της σχετικής περί εγκρίσεως των ως άνω ερευνών αποφάσεως δύναται να τίθενται περιορισμοί ως προς την έρευναν ... καθορίζονται δε συγχρόνως και αι υποχρεώσεις του ερευνητού διά την προστασίαν του δασικού περιβάλλοντος και την αποκατάστασιν του τοπίου και της δασικής βλαστήσεως μετά το πέρας της ερεύνης ως και αι υποχρεώσεις του εν περιπτώσει εκμεταλλεύσεως της εκτάσεως. Η ως άνω απόφασις αποτελεί συγχρόνως έγκρισιν και της μετά την έρευναν εκμεταλλεύσεως, εφ' όσον δεν απαιτείται ειδική έγκρισις διά ταύτην κατά τους όρους της επομένης παραγράφου. 2. Εκμετάλλευσις μεταλλείων και λατομείων διά της εξορύξεως,

διαλογής, επεξεργασίας και αποκομιδής μεταλλευτικών ή λατομικών ορυκτών, διάνοιξις οδών προσπελάσεως και ανέγερσις εγκαταστάσεων εξυπηρετουσών τας ανάγκας εκμεταλλεύσεως τούτων εντός δασών ή δασικών εκτάσεων επιτρέπονται ελευθέρως, εφ' όσον εχορηγήθη η κατά την προηγούμενη παράγραφον έγκρισις ερεύνης. Εάν δεν εχορηγήθη η ως είρηται έγκρισις ερεύνης, απαιτείται ειδική έγκρισις της εκμεταλλεύσεως, χορηγούμενη δι' αποφάσεως του νομάρχου, εκδιδομένης μετά γνώμην του νομαρχιακού συμβουλίου δασών και εφ' όσον την εκμετάλλευσιν τούτων θεωρεί ιδιαιτέρως συμφέρουσαν δια την εθνικήν οικονομίαν το Υπουργείον Βιομηχανίας. Εις περίπτωσιν αρνήσεως του νομάρχου την έγκρισιν εκμεταλλεύσεως δύναται να παράσχη ο Υπουργός Γεωργίας κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Συμβουλίου Δασικής Πολιτικής. Εις πάσαν περίπτωσιν απαιτείται έγκρισις δια την εκμετάλλευσιν μεταλλείων ή λατομείων εντός δασών ή δασικών εκτάσεων των κατηγοριών α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4, ως και των κατηγοριών δ', ε' και ζ' της παραγράφου 2 του αυτού άρθρου, ανεξαρτήτως του αν εχορηγήθη ή μη ως κατά την προηγούμενη παράγραφον έγκρισις. Αύτη παρέχεται δι' αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας, μετά σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου Δασικής Πολιτικής. 3. Η εκμετάλλευσις των μεταλλευτικών και λατομικών ορυκτών ενεργείται υποχρεωτικώς κατά τρόπον μη καταστρέφοντα την δασικήν βλάστησιν ει μη εις το απολύτως απαραίτητον μέτρον. Η εναπόθεσις ή μεταφορά των στείρων ή καταλοίπων εκ των εξορυσσομένων μεταλλευμάτων ή λατομικών ορυκτών ενεργείται εις ειδικούς προς τούτο χώρους κατά τους όρους της εν άρθρω 45 παρ. 4 μελέτης. 4. Πάσα εκ των ερευνών ή της εκμεταλλεύσεως προκαλουμένη εις δάσος ή δασικός εκτάσεις ζημία αποκαθίσταται συμφώνως προς την κατά το άρθρον 47 παρ. 4 μελέτην και τας εντολάς της αρμοδίας δασικής αρχής ... 5. Η παραχώρησις δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων δια την διενέργειαν των εν τω παρόντι άρθρω εργασιών επιτρέπεται: (α) Κατά χρήσιν και άνευ ανταλλάγματος, εφ' όσον πρόκειται περί διενεργείας μεταλλευτικών ή λατομικών ερευνών διά γεωτρήσεων και διανοίξεως φρεάτων ή περί διανοίξεως οδών προσπελάσεως. (β) Κατά χρήσιν και επ' ανταλλάγματι, εφ' όσον αι παραχωρούμεναι εκτάσεις πρόκειται να χρησιμοποιηθούν δια την εκμετάλλευσιν των εν αυταίς ορυκτών ή την δημιουργίαν προχείρων εγκαταστάσεων. (γ) Κατά κυριότητα και επ' ανταλλάγματι εφ' όσον αι παραχωρούμεναι εκτάσεις είναι αναγκαίαι δια την ανέγερσιν μονίμων εγκαταστάσεων. Η κατά χρήσιν παραχώρησις ενεργείται δια της κατά τας παραγράφους 1 και 2 απαιτουμένης εγκριτικής της ερεύνης ή της εκμεταλλεύσεως αποφάσεως, καθορισούσης την διάρκειαν και το ανταλλάγμα της παραχωρήσεως. Δια τον καθορισμόν του ανταλλάγματος απαιτείται η σύμφωνος γνωμοδότησις της κατά το άρθρον 10 παρ. 3 επιτροπής, η καταβολή δε των οικείων χρηματικών ποσών ενεργείται προς το Κεντρικόν Ταμείον Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών. Η παραχώρησις κατά κυριότητα

ενεργείται δι' αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας μετά γνώμην του Συμβουλίου Δασικής Πολιτικής και ισχύει δι' όσον χρόνον διαρκεί η εκμετάλλευσις των ανεγερθησομένων μονίμων εγκαταστάσεων, απαγορευμένης της αλλαγής του σκοπού δι' ον εγένετο η παραχώρησις. Ο καθορισμός και η είσπραξις του ανταλλάγματος πραγματοποιείται κατά τα ανωτέρω». Κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω παραγράφου 12 του άρθρου 45 του ν. 998/1979 εκδόθηκε η 165384/405/2012 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 365), με την οποία καθορίσθηκε ο τρόπος υπολογισμού του ύψους του ανταλλάγματος για κάθε περίπτωση επιτρεπτής, κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, επεμβάσεως στις δημόσιες εκτάσεις δασικού χαρακτήρα και στις δημόσιες χορτολιβαδικές εκτάσεις και η διαδικασία επιβολής και εισπράξεως αυτού. Σύμφωνα με την παράγραφο 6 της αποφάσεως αυτής «Το ανάλλαγμα χρήσης αναφέρεται στην απόφαση που αφορά στην επέμβαση, η δε είσπραξή του πραγματοποιείται πριν την εγκατάσταση του δικαιούχου στην έκταση (στην περίπτωση έγκρισης επέμβασης) ή πριν από τη σύνταξη του πρωτοκόλλου παράδοσης-παραλαβής της (στην περίπτωση της παραχώρησης)».

9. Επειδή, η προσβαλλόμενη 7633/29.3.2012 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης εκδόθηκε κατ' εφαρμογή των προαναφερθεισών διατάξεων του άρθρου 57 παρ. 5 του ν. 998/1979. Οι διατάξεις αυτές, με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα να παραχωρούνται κατά χρήση ή κατά κυριότητα, εξουσιαστικώς, κατόπιν ειδικής εγκριτικής αποφάσεως του αρμοδίου οργάνου της Διοικήσεως, δημόσιες εκτάσεις δασικού χαρακτήρα για την εκμετάλλευση λατομείων ή μεταλλείων, αποβλέπουν στη θεραπεία δημόσιου σκοπού, και συγκεκριμένα στην κάλυψη των αναγκών σε λατομικά και μεταλλευτικά ορυκτά και στην ανάπτυξη της σχετικής παραγωγικής δραστηριότητας προς όφελος της εθνικής οικονομίας, μετά από συνεκτίμηση της ανάγκης αποτελεσματικής προστασίας του δασικού πλούτου της χώρας και του φυσικού περιβάλλοντος εν γένει, ενόψει των δυσμενών επιπτώσεων της σχετικής επιχειρηματικής δραστηριότητας στο περιβάλλον. Κατά συνέπεια, οι διαφορές οι οποίες γεννώνται από τις πράξεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, ανεξαρτήτως εάν οι σχετικές πράξεις προβλέπουν την καταβολή ή μη ανταλλάγματος για την παραχώρηση, συνιστούν διοικητικές διαφορές, και όχι ιδιωτικές διαφορές υπαγόμενες στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων (βλ. ΣΕ 4007/2002). Περαιτέρω, οι διατάξεις αυτές, με τις οποίες δεν παρέχεται απλώς έγκριση εκμεταλλεύσεως δασών και δασικών εκτάσεων για μεταλλευτικούς σκοπούς, αλλά έγκριση για την παραχώρηση των εκτάσεων αυτών κατά χρήση ή κατά κυριότητα, εντάσσονται στη δασική νομοθεσία, όπως και οι άλλες διατάξεις που προβλέπουν παραχώρηση δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων για την εξυπηρέτηση σκοπών δημοσίου συμφέροντος. Από την αμφισβήτηση δε της

νομιμότητας των πράξεων με τις οποίες εγκρίνεται η παραχώρηση δασών και δασικών εκτάσεων για την άσκηση λατομικής ή μεταλλευτικής δραστηριότητας γεννώνται ακυρωτικές διαφορές, για την εκδίκαση των οποίων αρμόδιο είναι το Συμβούλιο της Επικρατείας, και ειδικότερα το Ε΄ Τμήμα αυτού. Και τούτο διότι τα αρμόδια κατά το ως άνω άρθρο 57 του ν. 998/1979 όργανα εγκρίνουν, κατά τον νόμο, την παραχώρηση δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων βάσει, μεταξύ άλλων, ουσιαστικών και τεχνικών εκτιμήσεων και επιλογών που συναρτώνται με τη σκοπιμότητα της αξιοποίησής του ορυκτού πλούτου της χώρας, ενόψει των αναγκών της εθνικής οικονομίας και της υποχρέωσης προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων, βάσει, δηλαδή, κρίσεων και σταθμίσεων οι οποίες ανήκουν, κατά το Σύνταγμα, στο πεδίο δράσεως της Διοικήσεως και δεν μπορούν να ανατεθούν στα δικαστήρια δια μέσου της αρμοδιότητας πλήρους δικαιοδοσίας κατά τον δικαστικό έλεγχο των σχετικών πράξεων (βλ. 2431/2010, a contrario ΣΕ 107/1991 Ολομ, πρβλ. ΣΕ 4934/2013, 2694/2012, 287/2005, 262/2005, 2855/2003 Ολομ, 1768/1998, 5222/1996, 4739/1995, 3525/1991, πρβλ. ΣΕ 1056/2012). Κατά συνέπεια, το κρινόμενο ένδικο βοήθημα που στρέφεται, όπως προεκτέθηκε, κατά της 7633/29.3.2012 αποφάσεως με την οποία παραχωρήθηκαν στην παρεμβαίνουσα εταιρεία, κατά χρήση και κατά κυριότητα, τμήματα δημοσίου δάσους για τις ανάγκες της επιχειρηματικής της δραστηριότητας και στην οποία ενσωματώθηκε η 36/2012/22.3.2012 πράξη της οικείας Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων περί καθορισμού του καταβλητέου για την παραχώρηση ανταλλάγματος, αποτελεί αίτηση ακυρώσεως, εκδικαζόμενη αρμοδίως από το παρόν Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας και είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί ότι το ένδικο αυτό βοήθημα αποτελεί, δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων του ν. 1406/1983 (Α΄ 182), όπως συμπληρώθηκε με τον ν. 3659/2008, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 3900/2010, προσφυγή ουσίας και ότι πρέπει να παραπεμφθεί προς εκδίκαση στο κατά τόπον αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Διάφορο δε είναι το ζήτημα της φύσεως της διοικητικής διαφοράς και του αρμοδίου για την εκδίκασή της δικαστηρίου όταν προσβάλλεται από τον δικαιούχο της παραχωρήσεως αυτοτελώς η σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής που καθορίζει το ύψος του προβλεπομένου στον νόμο ανταλλάγματος (βλ. ΣΕ 499/2013, 3840/2013, 3713/2013, 4156/2012).

10. Επειδή, οι αιτούντες οι οποίοι, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα προαποδεικτικώς στοιχεία, φέρονται ως κάτοικοι του Δήμου Αριστοτέλη, με έννομο συμφέρον ασκούν την κρινόμενη αίτηση και ομοδικούν παραδεκτώς (βλ. ΣΕ 1492/2013 επτ).
11. Επειδή, παραδεκτώς προσβάλλεται η 7633/29.3.2012 απόφαση με την οποία παραχωρήθηκαν στην παρεμβαίνουσα εταιρεία, κατά χρήση και κατά κυριότητα, τμήματα δημοσίου δάσους, συνολικής εκτάσεως 4.099,8767

- στρεμμάτων, στην οποία ενσωματώθηκε και η 36/2012/22.3.2012 γνωμοδότηση της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων Νομού Χαλκιδικής περί καθορισμού του ανταλλάγματος για την παραχώρηση των ως άνω δημοσίων δασών.
12. Επειδή, όπως συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 17 και 25 παρ. 2 του π.δ. 18/1989 (Α΄ 8), δεν επιτρέπεται η διεύρυνση του αντικειμένου της δίκης με την προσβολή διοικητικών πράξεων το πρώτον με υπόμνημα (βλ. ΣΕ 1547/2014, 2399/2001). Συνεπώς, απαραδέκτως προσβάλλονται με το υπόμνημα που κατατέθηκε την 4.12.2012 (α) η 8939/17.4.2012 πράξη για την έκτακτη κάρπωση από την παρεμβαίνουσα του ξυλώδους όγκου, ο οποίος θα προκύψει κατά την πραγματοποίηση των επίμαχων έργων, καθώς και (β) τα συναφή με την ως άνω πράξη 9536/16.5.2012 και 11999/24.5.2012 πρωτόκολλα εγκαταστάσεως για την εκτέλεση υλοτομικών εργασιών.
  13. Επειδή, οι δραστηριότητες τις οποίες αφορούν οι προσβαλλόμενες πράξεις συνίστανται σε εκμετάλλευση των μεταλλείων Κασσάνδρας και αναπτύσσονται στην ανατολική ακτή της Χαλκιδικής εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αριστοτέλη. Στη σύγχρονη εποχή η εκμετάλλευση των μεταλλείων της περιοχής είχε αρχικώς παραχωρηθεί στην Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων, η οποία το 1953 εκμεταλλεύθηκε το υπόγειο μεταλλείο «Μαντέμ Λάκκος» και εν συνεχεία το υπόγειο μεταλλείο «Μαύρες Πέτρες», κατασκεύασε δε εργοστάσιο εμπλουτισμού στο Στρατώνι και διαμόρφωσε λιμενικές εγκαταστάσεις για τη μεταφορά των παραγόμενων προϊόντων. Το 1972 η δραστηριότητα επεκτάθηκε και στην Ολυμπιάδα, με την εκμετάλλευση του χρυσοφόρου κοιτάσματος και την κατασκευή μονάδας κατεργασίας των παραγόμενων προϊόντων τα οποία προωθούνταν στις λιμενικές εγκαταστάσεις Στρατωνίου. Η εταιρεία αυτή λόγω ζημιών τέθηκε σε ειδική εκκαθάριση το 1991 υπό το καθεστώς του ν. 1892/1990. Μετά από δύο άγονους διαγωνισμούς, η συγκεκριμένη οικονομική μονάδα των μεταλλείων Κασσάνδρας αποκτήθηκε τελικώς από την εταιρεία TVX Gold Inc., την οποία υποκατέστησε στην υπογραφή της σχετικής συμβάσεως η θυγατρική της TVX Hellas Ανώνυμη Εταιρεία Μεταλλείων και Βιομηχανίας Χρυσού. Η σύμβαση που υπεγράφη αφορούσε τη μεταβίβαση του συνόλου του ενεργητικού των εν λόγω μεταλλείων και κυρώθηκε με τον ν. 2436/1996, ενώ με το π.δ. 266/1996 εγκρίθηκε η εισαγωγή κεφαλαίων από το εξωτερικό υπέρ της εν λόγω εταιρείας, προκειμένου να υλοποιήσει το επενδυτικό σχέδιο. Εκδόθηκαν σχετικώς, και κατόπιν εκπονήσεως μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η κ.υ.α. 45129/14.1.1999 περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων Στρατωνίου, που περιελάμβαναν τα υπόγεια μεταλλεία στις θέσεις «Μαύρες Πέτρες» και «Μαντέμ Λάκκος», το εργοστάσιο εμπλουτισμού και συνοδά έργα, καθώς και η 110005/18.9.2000 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων

Έργων περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων των εγκαταστάσεων παραγωγής χρυσού στην Ολυμπιάδα. Η τελευταία αυτή απόφαση ακυρώθηκε με την 613/2002 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, με την οποία κρίθηκε ότι, εν όψει της ΜΠΕ που είχε τότε υποβληθεί, το αδειοδοτούμενο έργο ήταν αντίθετο στην αρχή της βιώσιμης ανάπτυξεως, λόγω της επαπειλούμενης βλάβης στις δασικές εκτάσεις και τα υδατορεύματα, καθώς και των περιβαλλοντικών κινδύνων που ενείχε η επιλεγείσα μεταλλουργική μέθοδος (συνδυασμένη εφαρμογή βιοξειδώσεως και υδατικής οξειδώσεως υπό πίεση) λόγω της δημιουργίας αερίων κυανιούχων ενώσεων και της ανάγκης μεταφοράς μεγάλων ποσοτήτων διαλύματος αρσενικού. Μετά την ακύρωση της ως άνω εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων, με τις 614-615/2002 αποφάσεις της Ολομελείας ακυρώθηκαν οι αποφάσεις των δασικών υπηρεσιών περί διανοίξεως δασικών οδών για την εξυπηρέτηση της επίμαχης δραστηριότητας και η απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, με την οποία εγκρίθηκε, από πλευράς αρχαιολογικού νόμου, η χωροθέτηση του έργου. Ακολούθως, η ως άνω εταιρεία επιχείρησε την επέκταση των εγκαταστάσεων Στρατωνίου και ειδικότερα την επέκταση της εξόρυξης στο κοίτασμα «Μαύρες Πέτρες» εντός των ορίων του οικισμού και σε ένα τμήμα της κάτω από τον δομημένο οικισμό Στρατονίκης χωρίς να υποβάλει νέα ΜΠΕ. Οι σχετικώς εκδοθείσες πράξεις ακυρώθηκαν με την 3615/2002 απόφαση της Ολομελείας, καθόσον δεν στηρίζονταν σε νέα έγκριση περιβαλλοντικών όρων για το τμήμα της επεκτάσεως, ούτε είχε εκδοθεί αρμοδίως απόφαση που να βεβαιώνει αιτιολογημένα ότι δεν επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εν λόγω επέκταση. Η Διοίκηση αποκατέστησε την πλημμέλεια αυτή με την κ.υ.α. 130910/11.2.2003, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για την επέκταση της εκμεταλλεύσεως στο κοίτασμα «Μαύρες Πέτρες» και η οποία αντικαταστάθηκε με την κ.υ.α. 143088/11.4.2005, εν όψει και της μεταβιβάσεως του εν λόγω μεταλλείου. Η τελευταία αυτή απόφαση και η έγκριση της σχετικής τεχνικής μελέτης προσβλήθηκαν με αιτήσεις ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου από κατοίκους της περιοχής, επ' αυτών δε εκδόθηκαν οι 461-3/2010 απορριπτικές αποφάσεις της Ολομελείας του Δικαστηρίου. Εν τω μεταξύ, η TVX Hellas, εν όψει και της ακυρώσεως των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων, δεν μπόρεσε να υλοποιήσει το επενδυτικό σχέδιο που αποτέλεσε όρο της συναφθείσης με το Δημόσιο συμβάσεως, με αποτέλεσμα την καταγγελία της συμβάσεως αυτής εκ μέρους του Δημοσίου και τον εξωδικαστικό συμβιβασμό των εκατέρωθεν αξιώσεων. Ο συμβιβασμός κυρώθηκε με το άρθρο 51 του ν. 3220/2004, με το επόμενο δε άρθρο 52 κυρώθηκε η νέα σύμβαση του Δημοσίου με την ήδη παρεμβαίνουσα εταιρεία, βάσει της οποίας το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού των μεταλλείων Κασσάνδρας μεταβιβάσθηκε σε αυτή έναντι τιμήματος 11.000.000 ευρώ, επιβλήθηκε δε στην εταιρεία η υποχρέωση να εκπονήσει και να υποβάλει

- σχέδιο εκμεταλλεύσεως των μεταλλείων, το οποίο θα μεριμνά ειδικώς για την περιβαλλοντική αποκατάσταση των προγενέστερων εκμεταλλεύσεων και την απασχόληση των εργαζομένων στις λειτουργούσες εκμεταλλεύσεις. Προς εκπλήρωση της συμβατικής της υποχρεώσεως η παρεμβαίνουσα υπέβαλε ολοκληρωμένο επενδυτικό σχέδιο για την ανάπτυξη των μεταλλείων Κασσάνδρας, επί του οποίου γνωμοδότησε θετικά η Δ/ση Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υπουργείου Ανάπτυξης με το από 27.3.2006 έγγραφό της. Ακολούθως, κινήθηκε η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδοτήσεως για την αξιοποίηση των κοιτασμάτων στην Ολυμπιάδα, τις Μαύρες Πέτρες και τις Σκουριές με την υποβολή Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΠΠΕ), συνοδευόμενης από ειδική μελέτη για την απογραφή της καταστάσεως του περιβάλλοντος της περιοχής. Το έργο έλαβε θετική γνωμοδότηση επί της προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης (ΠΠΕΑ) με την 144824/24.9.2009 απόφαση του Γενικού Διευθυντή της ΕΥΠΕ, ενώ με την ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ16/55765/2902/29.7.2009 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού εγκρίθηκε η ΠΠΕ του έργου. Τέλος, κατόπιν εκπονήσεως ΜΠΕ, η οποία περιελάμβανε Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και συνοδεύοταν από ειδική μελέτη για την «Απομάκρυνση, καθαρισμό και αποκατάσταση χώρου απόθεσης παλαιών τελμάτων Ολυμπιάδας», και αφού η Διοίκηση έλαβε υπόψη τις γνωμοδοτήσεις των αρμοδίων υπηρεσιών και τα πορίσματα της διαβουλεύσεως, καθώς και τις θέσεις της παρεμβαίνουσας επ' αυτών, εκδόθηκε η 201745/26.7.2011 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Πολιτισμού και Τουρισμού περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του έργου «α) Μεταλλευτικές-Μεταλλουργικές Εγκαταστάσεις Μεταλλείων Κασσάνδρας και β) Απομάκρυνση, Καθαρισμός και Αποκατάσταση Χώρου Απόθεσης Παλαιών Τελμάτων Ολυμπιάδας», με δικαιούχο την εταιρεία «Ελληνικός Χρυσός», και καταργήθηκαν οι προϋφιστάμενες εγκρίσεις και άδειες των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων Στρατωνίου. Στη συνέχεια εκδόθηκαν και οι Δ8-Α/Φ.7.49.13/30258ΠΕ/10.2.2012 και Δ8-Α/Φ.7.49.13/2809/349/10.2.2012 αποφάσεις του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών του Υπουργείου ΠΕΚΑ περί εγκρίσεως των τεχνικών μελετών για ένα τμήμα των τεχνικών έργων στις θέσεις Ολυμπιάδα και Σκουριές, αντιστοίχως, καθώς και η προσβαλλόμενη με την κρινόμενη αίτηση 7633/29.3.2012 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης περί εγκρίσεως της παραχωρήσεως δημοσίου δάσους για την υλοποίηση των επίμαχων έργων στη θέση «Σκουριές» και «Μαντέμ Λάκκος» (βλ. ΣΕ 1492/2013 επτ).
14. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη 7633/29.3.2012 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης

- Μακεδονίας-Θράκης, κατά το μέρος που παραχωρεί τμήματα δάσους κατά κυριότητα, εκδόθηκε αναρμοδίως εφόσον το άρθρο 57 παρ. 5 του ν. 998/1979 προβλέπει αρμοδιότητα του Υπουργού Γεωργίας για την παραχώρηση κατά κυριότητα δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων προς διενέργεια μεταλλευτικών εργασιών. Περαιτέρω, προβάλλεται ότι όταν οι παραχωρούμενες εκτάσεις εμπίπτουν στις κατηγορίες του άρθρου 4 παρ. 1 περίπτ. α' και β' και παρ. 2 περίπτ. δ', ε' και ζ' του ίδιου νόμου, και για την κατά χρήση παραχώρηση αρμόδιος είναι ο Υπουργός Γεωργίας ανεξαρτήτως του εάν έχει προηγουμένως χορηγηθεί έγκριση έρευνας. Κατά τους ισχυρισμούς δε των αιτούντων, η επίδικη παραχώρηση κατά χρήση στη θέση «Σκουριές» αφορά σε δάσος που επηρεάζει ΖΕΔ και ΖΕΠ και, ταυτοχρόνως, επιδρά προστατευτικά στο έδαφος και τα υπόγεια ύδατα.
15. Επειδή, από τις διατάξεις του προαναφερθέντος άρθρου 57 του ν. 998/1979, των άρθρων 13 παρ. 3 του ν. 1734/1987 (Α' 189), 1 παρ. 1 του ν. 2026/1992 (Α' 43), 1 περίπτ. Ι υποπερίπτ. θ' του π.δ. 94/1993 (Α' 40), 3 παρ. 1 του ν. 2218/1994 (Α' 90), 4 παρ. 2 και 6 και 6 παρ. 7 του ν. 2240/1994 (Α' 153), 14 παρ. 1 του ν. 2399/1996 (Α' 90), 1 παρ. 1 και 2 του ν. 2503/1997 (Α' 107) και 280 του ν. 3852/2010 (Α' 87), συνάγεται ότι η αρμοδιότητα για την παραχώρηση δημοσίων δασών ή δασικών εκτάσεων, η οποία ανήκε κατά το άρθρο 13 παρ. 3 του ν. 1734/1987, αναλόγως του μεγέθους της παραχωρούμενης εκτάσεως, στον Νομάρχη, τον Υπουργό Γεωργίας και το Υπουργικό Συμβούλιο, μεταφέρθηκε με τον ν. 2026/1992 κατ' αρχήν στον κρατικό νομάρχη, ανεξαρτήτως του μεγέθους της παραχωρούμενης εκτάσεως, επιφυλάχθηκε δε η σχετική αρμοδιότητα στον Υπουργό Γεωργίας, βάσει του π.δ. 94/1993 που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 1 παρ. 1 του ίδιου νόμου, μόνο ως προς την έγκριση «για την εκμετάλλευση μεταλλείων ή λατομείων εντός δασών ή δασικών εκτάσεων και [την] παραχώρηση κατά κυριότητα δασών και δασικών εκτάσεων για τον ανωτέρω σκοπό ... στον Νομό Αττικής». Στη συνέχεια δε, η κατά τον κανόνα αυτή αρμοδιότητα του κρατικού νομάρχη, η οποία δεν περιήλθε στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις κατά το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 2218/1994, αλλά ασκούνταν αρχικώς από τον Περιφερειακό Διευθυντή, βάσει των άρθρων 4 παρ. 2 και 6 του ν. 2240/1994, και κατόπιν από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, κατά τα άρθρα 14 παρ. 1 του ν. 2399/1996 και 1 παρ. 1 και 2 του ν. 2503/1997, περιήλθε στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις σύμφωνα με το άρθρο 280 περίπτ. Ι του ν. 3852/2010 (πρβλ. ΣΕ 4934/2013, 1343/2010, 2688/2007).
16. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω διατάξεων, και δοθέντος ότι, εν πάση περιπτώσει, όπως βεβαιώνεται στην ΔΥ/14.3.2012 εισηγητική έκθεση του Δασολόγου του Δασαρχείου Αρναίας Α. Α., η οποία ελήφθη υπόψη κατά την έκδοση της προσβαλλομένης, οι παραχωρούμενες εκτάσεις στη θέση «Σκουριές» υπάγονται στην κατηγορία της περιπτώσεως γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 998/1979 (δάση που παρουσιάζουν ιδιαίτερη σημασία από

- απόψεως παραγωγής δασικών προϊόντων) και οι αντίστοιχες εκτάσεις στη θέση «Μαντέμ Λάκκος» υπάγονται στις κατηγορίες της ως άνω περιπτώσεως γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 και της περιπτώσεως γ' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού (δάση που κείνται σε απόσταση 1.000 μ. από εθνικές οδούς και 200 μ. από επαρχιακές), και όχι στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 και δ', ε' και ζ' της παραγράφου 2, όπως αναποδείκτως άλλωστε ισχυρίζονται οι αιτούντες, αρμοδίως εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης. Είναι, συνεπώς, απορριπτέος ως αβάσιμος ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως.
17. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη 7633/29.3.2012 απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση του άρθρου 57 παρ. 2 και 3 του ν. 998/1979, ιδίως κατά το μέρος που επιτρέπει την εναπόθεση των υπολοίπων της βιομηχανικής επεξεργασίας των μεταλλευμάτων και των στείρων καταλοίπων και τη χωροθέτηση των εργοστασίων εμπλουτισμού και μεταλλουργίας σε δασικές εκτάσεις και ότι το άρθρο 181 του ν. 4001/2011, βάσει του οποίου επιτρέπονται πλέον οι επεμβάσεις αυτές, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής σε έργα, όπως το επίδικο, που έχουν αδειοδοτηθεί πριν την έναρξη ισχύος του (22.8.2011).
18. Επειδή, όπως έχει κριθεί (ΣΕ 1429/2013 επτ), κατά τις ανωτέρω διατάξεις του ν. 998/1979 που ρυθμίζουν την άσκηση μεταλλευτικών δραστηριοτήτων εντός δασών και δασικών εκτάσεων, ερμηνευόμενες υπό το φως του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος που επιτάσσει την προστασία των δασών και δασικών εκτάσεων, είναι ανεκτή η μεταβολή της μορφής εκτάσεως με δασική βλάστηση για την άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών, προκειμένου να ικανοποιηθούν ανάγκες οι οποίες δεν θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν διαφορετικά, εφόσον, όμως, κριθεί ότι η συγκεκριμένη ανάγκη υπερτερεί της διαφυλάξεως εκτάσεως με δασική βλάστηση και ότι δεν υφίσταται τρόπος ικανοποίησής της χωρίς θυσία του δασικού οικοσυστήματος. Κριτήριο της ανάγκης είναι ότι η ικανοποίησή της έχει για την εθνική οικονομία ζωτική σημασία, εκτιμώμενη, μεταξύ άλλων, ενόψει της σπανιότητας και του βαθμού επάρκειας των ορυκτών και των υφισταμένων δυνατοτήτων καλύψεως της σχετικής ζήτησεως. Στα πλαίσια αυτά η μεταλλευτική δραστηριότητα αποτελεί επιτρεπτή, υπό όρους, δραστηριότητα εκμεταλλεύσεως πλουτοπαραγωγικών πόρων, η οποία, κατά το αντίστοιχο νομοθετικό πλαίσιο, έχει συγκεκριμένη χρονική διάρκεια και συνδέεται με υποχρέωση αναπλάσεως του μεταλλευτικού χώρου μετά τη λήξη της δραστηριότητας αυτής και πάντως δεν συνεπάγεται μεταβολή του νομικού χαρακτήρα των εκτάσεων, αλλά μόνο προσωρινή δυνατότητα επεμβάσεως σε αυτές. Περαιτέρω, όπως συνάγεται από τη διάταξη του άρθρου 57, προ της αντικαταστάσεώς του από τον ν. 4001/2011 (Α' 179), η οποία αναφέρεται όχι μόνο στην εξορυκτική δραστηριότητα, αλλά και στις συναφείς υποστηρικτικές εγκαταστάσεις,

υποδομές και μονάδες διαλογής, επεξεργασίας και αποκομιδής των ορυκτών, οι όροι και οι προϋποθέσεις υπό τους οποίους επιτρέπεται όχι μόνο η ανάπτυξη της εξορυκτικής δραστηριότητας εντός δασών και δασικών εκτάσεων, αλλά και η χωροθέτηση των μονάδων επεξεργασίας των ορυκτών μετά των αναγκαίων υποστηρικτικών υποδομών, διέπονται αποκλειστικά από τις ρυθμίσεις του άρθρου 57 του ν. 998/1979, οι οποίες είναι ειδικότερες σε σχέση με τις διατάξεις του άρθρου 56 του ίδιου νόμου που ρυθμίζουν την εγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων εν γένει εντός δασών και δασικών εκτάσεων. Η ερμηνεία, εξ άλλου, αυτή είναι σύμφωνη και προς τα άρθρα 24 και 106 του Συντάγματος, καθόσον ο νομοθέτης με τις διατάξεις αυτές αναγνωρίζει την ανάγκη αξιοποίησως των ορυκτών πρώτων υλών της χώρας, αλλά και την ιδιαιτερότητα της εξορυκτικής δραστηριότητας, η οποία περιορίζεται σε περιοχές όπου εντοπίζονται βιώσιμα κοιτάσματα προς εκμετάλλευση και ως εκ τούτου θέτει ειδικές προϋποθέσεις για τη δραστηριότητα αυτή, κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται τόσο η προστασία του ευαίσθητου οικοσυστήματος όσο και η τεχνικοοικονομική βιωσιμότητα της εκμεταλλεύσεως η οποία κρίνεται ιδιαιτέρως συμφέρουσα για την εθνική οικονομία. Ως εκ τούτου, η χωροθέτηση των αναγκαίων υποστηρικτικών υποδομών και βιομηχανικών μονάδων, των σχετικών με την εξορυκτική δραστηριότητα, διέπεται αποκλειστικά από τις διατάξεις του άρθρου 57, οι οποίες δεν απαγορεύουν τη χωροθέτηση των μονάδων αυτών ούτε σε περιοχές που εμπίπτουν στις περιπτώσεις α΄ και β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 4, εφόσον βέβαια πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτει η διάταξη αυτή για το επιτρεπτό της επεμβάσεως σε δάση και δασικές εκτάσεις, ήτοι εφόσον αιτιολογείται η ανάγκη χωροθέτησως των μονάδων αυτών πλησίον των περιοχών εξορύξεως, κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται διάχυση των οχληρών επιπτώσεων σε ευρύτερη έκταση του οικοσυστήματος, κατόπιν εξετάσεως εναλλακτικών λύσεων, διερευνήσεως των επιπτώσεων που θα προκληθούν στο οικοσύστημα και υιοθετήσεως των απαραίτητων μέτρων, που θα εξασφαλίζουν αφενός την αποτελεσματική προστασία των περιβαλλοντικών μέσων, ήτοι των αβιοτικών παραγόντων που είναι απαραίτητοι για την αναγέννηση του οικοσυστήματος, και αφετέρου την αποκατάσταση του πληγέντος οικοσυστήματος κατά το πέρας της εκμεταλλεύσεως, και, τέλος, κατόπιν σταθμίσεως του δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετείται από την αξιοποίηση του συγκεκριμένου κοιτάσματος. Εξ άλλου, υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 57 εγκρίνονται και οι χώροι για απόθεση των εξορυκτικών αποβλήτων, οι οποίοι δύνανται να χωροθετούνται και εντός δασών και δασικών εκτάσεων των ανωτέρω κατηγοριών υπό τους ειδικότερους όρους που τίθενται με τις οικείες εγκρίσεις περιβαλλοντικών όρων και εφόσον πληρούν τις απαιτήσεις και προδιαγραφές της κ.υ.α. περί διαχειρίσεως των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, η οποία εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 2006/21/EK.

19. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η εκμετάλλευση των εντοπισθέντων κοιτασμάτων και η χωροθέτηση των υποστηρικτικών δραστηριοτήτων στις θέσεις Σκουριές και Μαντέμ Λάκκο λαμβάνουν χώρα σε δάση και δασικές εκτάσεις. Η επιλογή των θέσεων των αναγκαίων συνοδών μονάδων και δομών έγινε, κατόπιν εξετάσεως εναλλακτικών λύσεων, με βάση περιβαλλοντικά κριτήρια, κατά τρόπο ώστε να προκρίνονται οι λύσεις που έχουν τις μικρότερες δυνατές επιπτώσεις τόσο στη βλάστηση και τα οικοσυστήματα, όσο και στα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής. Ειδικότερα, όσον αφορά το υπόεργο στις Σκουριές, η μέθοδος της κατά βάση υπόγειας εκμεταλλεύσεως με ενοποιημένο επιφανειακό όρυγμα επελέγη διότι απαιτεί τη μικρότερη δυνατή έκταση καταλήψεως και έχει τις λιγότερες επιπτώσεις στη χλωρίδα, την πανίδα και τα ύδατα, το εργοστάσιο επεξεργασίας του μεταλλεύματος χωροθετείται σε κεντροβαρική θέση σε σχέση με τις προτεινόμενες εγκαταστάσεις για απόθεση και εξόρυξη, με αποτέλεσμα τη μείωση της μεταφοράς των προϊόντων και αποβλήτων και τη μικρότερη δυνατή όχληση των οικοσυστημάτων, οι χώροι για την απόθεση αποβλήτων εγκαθίστανται στις λεκάνες των ρεμάτων Καρατζά Λάκκου και Λοτσάνικου, θέση που εξασφαλίζει τη μικρότερη δυνατή κατάληψη εδάφους και οικοσυστημάτων, μικρή απόσταση μεταφοράς των αποβλήτων εξορύξεως από τον τόπο παραγωγής τους και μη σημαντικές επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα, ενώ οι προκριθείσες χαράξεις της οδού μεταφοράς των προϊόντων στις εγκαταστάσεις στις Μαύρες Πέτρες και της γραμμής μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας έγινε με γνώμονα τη μικρότερη δυνατή επιβάρυνση τόσο του φυσικού περιβάλλοντος, όσο και των οικισμών και λοιπών χρήσεων γης και δραστηριοτήτων. Όσον αφορά στις εγκαταστάσεις στη θέση «Μαντέμ Λάκκος», εναλλακτικές θέσεις έχουν εξετασθεί για τα εργοστάσια εμπλουτισμού και μεταλλουργίας, καθώς και για τον χώρο αποθέσεως αποβλήτων στον Κοκκινόλακκα, επελέγη δε η χωρική συγκέντρωση των μονάδων αυτών σε περιοχή ήδη επιβαρυνόμενη από την προγενέστερη εκμετάλλευση με σημαντικό ποσοστό άγονων εκτάσεων και διάσπαρτους παλαιούς χώρους αποθέσεως αποβλήτων, η οποία εμπίπτει κατά το μεγαλύτερο μέρος της εντός της ζώνης βιομηχανικών εγκαταστάσεων, κατά τρόπο ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό η κατάληψη δασικών οικοσυστημάτων και να επιτυγχάνεται ο γεωγραφικός περιορισμός των περιβαλλοντικών οχλήσεων. Ειδικώς όσον αφορά στο εργοστάσιο μεταλλουργίας, η χωροθέτησή του γίνεται εξ ολοκλήρου εντός της βιομηχανικής ζώνης, συνεπάγεται δε κατάληψη βλαστήσεως που υπάγεται εξ ολοκλήρου στη ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων και οικοτόπων χωρίς υψηλή οικολογική αξία. Συνολικά το ποσοστό των εκτάσεων που πρόκειται να αποψιλωθούν (3.238,28 στρέμματα) αντιστοιχεί στο 0,44% της ευρύτερης περιοχής μελέτης (740.000 στρέμματα). Στην περιοχή του Στρατωνίου δεν

πλήττονται οικοτόποι με υψηλή οικολογική αξία, ενώ οι αναδασώσεις με ξενικά κωνοφόρα και τα δάση αριάς με χαρακτηριστικά μακκίας βλάστησης μπορούν να επαναδημιουργηθούν χωρίς δυσκολία. Στην Ολυμπιάδα τα νέα έργα που προβλέπονται λαμβάνουν χώρα σε άγονα εδάφη. Αντιθέτως, στις Σκουριές οι τύποι οικοτόπων, μέρος των οποίων πρόκειται να αποπλωθεί, παρουσιάζουν μεγαλύτερη οικολογική αξία, δεδομένου ότι τρεις τύποι (δάση οξιάς και δρυός) περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43, χωρίς όμως οι περιοχές όπου εμφανίζονται αυτοί οι οικοτόποι να έχουν ενταχθεί σε κάποιο καθεστώς προστασίας, δεδομένου ότι δεν αποτελούν οικοτόπους προτεραιότητας, πέραν δε τούτου στην περιοχή κατάληψης των έργων καταγράφηκαν ορισμένα σπάνια είδη χλωρίδας, τα οποία είτε περιλαμβάνονται στο Παράρτημα V της οδηγίας 92/43, είτε περιέχονται στο Κόκκινο Βιβλίο των απειλούμενων φυτών της Ελλάδας. Ωστόσο, σύμφωνα με τη μελέτη οι θιγέστες τύποι οικοτόπων και τα σημαντικά είδη χλωρίδας παρατηρούνται και στην ευρύτερη περιοχή μελέτης, ως εκ τούτου δε οι επιπτώσεις που θα προκληθούν θα είναι μετρίως σημαντικές. Η Διεύθυνση Δασών Νομού Χαλκιδικής και το Δασαρχείο Αρναίας γνωμοδότησαν αρνητικά επί της σχετικής ΜΠΕ, κυρίως λόγω των επεμβάσεων που το έργο συνεπάγεται στο δάσος στη θέση Σκουριές, αλλά και των επιπτώσεων που εμφανίζουν οι εξορυκτικές δραστηριότητες εν γένει στα δασικά οικοσυστήματα, ενώ η Διεύθυνση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας του Υπουργείου ΠΕΚΑ τάχθηκε υπέρ της υλοποίησής του έργου, αφού έλαβε υπόψη την έκταση και τον σχεδιασμό των έργων, την πρόβλεψη σταδιακής αποκαταστάσεως των θιγόντων χώρων, τα μέτρα που προτάθηκαν, καθώς και το γεγονός ότι οι περιοχές με δασικό χαρακτήρα που καταλαμβάνονται από τις εγκαταστάσεις στις περιοχές Σκουριές και Στρατώνι δεν τελούν υπό οποιοδήποτε καθεστώς προστασίας, οι δε εγκαταστάσεις στην περιοχή της Ολυμπιάδας δεν θίγουν και βρίσκονται εκτός των οικοτόπων ειδικής προστασίας του δικτύου Natura 2000. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η οποία ερείδεται στην κ.υ.α. 201745/26.7.2011 περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου, ελήφθησαν υπόψη η σπανιότητα και η ποιότητα του μεταλλεύματος, η εξόρυξή του χάριν του δημοσίου συμφέροντος και της εθνικής οικονομίας, καθώς και οι επιπτώσεις από την επέμβαση στο ευαίσθητο δασικό οικοσύστημα της περιοχής, εξετάστηκαν οι δυνατές εναλλακτικές λύσεις ως προς τη χωροθέτηση των επιμέρους μονάδων και δραστηριοτήτων, συνεκτιμήθηκε η σημασία του κοιτάσματος στις Σκουριές, και, κατόπιν αξιολογήσεως των επιπτώσεων, ελήφθησαν τα απαραίτητα, κατά την ουσιαστική κρίση της Διοικήσεως, μέτρα για τη μείωση ή την εξάλειψη των επιπτώσεων αυτών, τα οποία διασφαλίζουν τη μη διατάραξη του ευρύτερου δασικού οικοσυστήματος, μικρό μέρος του οποίου θίγεται με την επίμαχη δραστηριότητα, τη μη επέμβαση σε οικοτόπους προτεραιότητας, τη διατήρηση των σπάνιων και ενδημικών ειδών χλωρίδας,

την προστασία των περιβαλλοντικών μέσων (έδαφος, ύδατα, αέρας), την ανάπτυξη των εργασιών κατά τρόπο που να επιτρέπει τη σταδιακή αποκατάσταση των χώρων και, τέλος, την αποκατάσταση των δασικών οικοσυστημάτων μέσω επιστημονικών προσεγγίσεων και κατόπιν εκπονήσεως ειδικών φυτοτεχνικών και δασοτεχνικών μελετών, έτσι ώστε το περιβαλλοντικό ισοζύγιο να αποβεί θετικό υπέρ των αποκατεστημένων επιφανειών και να επανέλθει, κατά το δυνατόν, η βιοποικιλότητα των περιοχών επεμβάσεως σε επίπεδα που προσομοιάζουν στην πρότερη κατάσταση (βλ. ΣΕ 1492/2013 επτ). Υπό τα δεδομένα αυτά, η κρίση της Διοικήσεως για την παραχώρηση των επίδικων εκτάσεων αιτιολογείται νομίμως και είναι αβάσιμος ο περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως. Αβασίμως, εξ άλλου, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη 7633/29.3.2012 απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση του άρθρου 57 παρ. 2 και 3 του ν. 998/1979, κατά το μέρος που επιτρέπει την εναπόθεση των υπολοίπων της βιομηχανικής επεξεργασίας των μεταλλευμάτων και των στείρων καταλοίπων, καθώς και τη χωροθέτηση των εργοστασίων εμπλουτισμού και μεταλλουργίας σε δασικές εκτάσεις (βλ. ΣΕ 1492/2013 επτ).

20. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη 7633/29.3.2012 απόφαση είναι ακυρωτέα διότι ερείδεται σε απόφαση εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων που αντίκειται στην αρχή της βιώσιμης αναπτύξεως και παραβιάζει τις οδηγίες 2001/42, 92/43, 2000/60, τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις (ν. 3010/2002), για την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων (ν. 998/1979) και για την προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος (ν. 3028/2002), καθώς και τις κατευθύνσεις του χωροταξικού σχεδιασμού. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος, προεχόντως, ως απαράδεκτος διότι πλήττει το κύρος της 201745/26.7.2011 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Πολιτισμού και Τουρισμού περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου, η οποία δεν προσβάλλεται ούτε μπορεί να θεωρηθεί ως συμπροσβαλλόμενη και κατά της οποίας, άλλωστε, είχαν ασκηθεί αιτήσεις ακυρώσεως που απορρίφθηκαν με τις 1492/2013 και 549/2015 αποφάσεις του Δικαστηρίου.
21. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, με την οποία παραχωρείται δάσος 3.273 στρ. στη θέση «Σκουριές», είναι πλημμελώς αιτιολογημένη και ακυρωτέα διότι δεν ταυτίζεται κατά τούτο με την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, που προβλέπει ως μέγιστη επιφάνεια επεμβάσεως στη θέση αυτή 1.788 στρ. Περαιτέρω, προβάλλεται ότι εάν ήθελε θεωρηθεί ότι η επιπλέον των 1.788 στρ. έκταση παραχωρείται για την κατασκευή των συνοδών έργων, πάντως δεν δικαιολογείται η κατάληψη τόσο μεγάλης εκτάσεως για τον σκοπό αυτό, αφού μάλιστα, σύμφωνα με τον ειδικό περιβαλλοντικό όρο δ2.BIV της σχετικής ΑΕΠΟ, θα χρησιμοποιηθούν κατά

- κύριο λόγο υφιστάμενοι δρόμοι. Προβάλλεται, συναφώς, ότι εφόσον υπήρξε διαφωνία μεταξύ των συναρμόδιων υπηρεσιών ως προς τις προς παραχώρηση εκτάσεις, θα έπρεπε να προηγηθεί η έγκριση της κατ' άρθρο 4 του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών τεχνικής μελέτης.
22. Επειδή, όπως προκύπτει από την 201745/26.7.2011 κοινή υπουργική απόφαση περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου, το υποέργο στις Σκουριές περιλαμβάνει το εργοστάσιο εμπλουτισμού (126 στρ.), τις εγκαταστάσεις για την απόθεση αδρανών εξορυκτικών αποβλήτων στις θέσεις «Καρατζάς Λάκκος» και «Λοτσάνικο» (1269 στρ.), ενοποιημένο όρυγμα, δανειοθάλαμο και χώρο αποθέσεως εξορυκτικών αποβλήτων (393 στρ.), συνολικού εμβαδού 1.788 στρ., καθώς και τα λοιπά συνοδευτικά έργα και τις βοηθητικές εγκαταστάσεις για την εξυπηρέτηση του υποέργου, όπως ενδεικτικά παρατίθενται (οδικό δίκτυο, έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, φυλάκια, δεξαμενές, οικίσκοι, αποθήκες, κτήρια διοίκησης, αποδυτηρίων κ.λπ.) και των οποίων η λεπτομερής περιγραφή γίνεται στη ΜΠΕ και στους χάρτες και τα διαγράμματα που αποτελούν παραρτήματα αυτής. Εξ άλλου, σύμφωνα με το με αρ. πρωτ. 225943/19.1.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας του Υπουργείου ΠΕΚΑ, στο Παράρτημα ΙΙ της ΜΠΕ περιλαμβάνεται σειρά θεωρημένων σχεδίων, χαρτών και μηκοτομών-οριζοντιογραφιών της οδοποιίας και των υποέργων και ειδικότερα ο χάρτης 2 με την προτεινόμενη χωροθέτηση του συνόλου των σχεδιαζόμενων έργων, καθώς και το σχέδιο 17-1 με διακριτή αποτύπωση της άμεσης περιοχής μελέτης, της περιοχής επεμβάσεως, καθώς και των προτεινόμενων και υφιστάμενων έργων. Εν όψει των ανωτέρω, η προσβαλλόμενη, με την οποία παραχωρήθηκαν εκτάσεις συνολικού εμβαδού 3.273,78 στρ. στη θέση «Σκουριές», στηριζόμενη στα αναλυτικά στοιχεία που περιέχονται στη ΜΠΕ για την κατασκευή των επιμέρους εγκαταστάσεων, δεν βρίσκεται σε αναντιστοιχία με την ΑΕΠΟ του έργου, σύμφωνα με την αιτιολογημένη κρίση της Διοικήσεως, τα δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Άλλωστε δε, σύμφωνα με ρητό όρο της προσβαλλόμενης, απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση του έργου αποτελεί η «πιστή και απαρέγκλιτη εφαρμογή» των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων και περιορισμών. Περαιτέρω, εφόσον δεν προκύπτει, όπως προεκτέθηκε, αναντιστοιχία μεταξύ των προβλεπόμενων στην ΑΕΠΟ εκτάσεων για την ανάπτυξη του αδειοδοτούμενου έργου και των παραχωρηθεισών με την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση και τα στοιχεία που περιέχονται στην οικεία ΜΠΕ είναι επαρκή για την οριοθέτησή των εκτάσεων αυτών, αβασίμως προβάλλουν οι αιτούντες ότι η έγκριση των τεχνικών μελετών των επιμέρους υποέργων έπρεπε να προηγηθεί της επίδικης πράξεως παραχωρήσεως. Τούτο δε ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι, όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα στοιχεία του φακέλου, οι αποφάσεις για την έγκριση των σχετικών τεχνικών μελετών προηγήθηκαν χρονικώς της εκδόσεως της προσβαλλόμενης πράξεως

- παραχωρήσεως.
23. Επειδή, προβάλλεται ότι με την 36/2012/22.3.2012 πράξη της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων Νομού Χαλκιδικής μη νομίμως καθορίζεται αντάλλαγμα μόνο για την παραχώρηση κατά χρήση και όχι για την παραχώρηση κατά κυριότητα. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι, όπως σαφώς προκύπτει από την ανωτέρω πράξη της Επιτροπής, καθορίσθηκε αντάλλαγμα για το σύνολο των εκτάσεων που παραχωρούνται και όχι μόνο για τις εκτάσεις που παραχωρούνται κατά χρήση.
  24. Επειδή, προβάλλεται, τέλος, ότι μη νομίμως ο υπολογισμός του ανταλλάγματος για την παραχώρηση έγινε κατ' εφαρμογή της κ.υ.α. 165384/405/2012, η οποία δεν είναι εφαρμοστέα στην προκειμένη περίπτωση, καθόσον εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 45 παρ. 12 του ν. 998/1979 και αφορά μόνο την αποζημίωση εν γένει για επεμβάσεις σε δάση και δασικές εκτάσεις και όχι τον καθορισμό ανταλλάγματος για τις περιπτώσεις του άρθρου 57 του ιδίου νόμου. Ο λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι η ανωτέρω κ.υ.α. ρυθμίζει, όπως προεκτέθηκε, τον τρόπο υπολογισμού και τη διαδικασία εισπράξεως του καταβλητέου ανταλλάγματος για κάθε περίπτωση επιτρεπτής κατά τις διατάξεις του ν. 998/1979 επεμβάσεως σε εκτάσεις δασικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης και της παραχωρήσεως των εκτάσεων αυτών για την άσκηση μεταλλευτικής δραστηριότητας, και, συνεπώς, η αρμόδια Επιτροπή νομίμως έλαβε υπόψη της την κανονιστική αυτή απόφαση κατά την έκδοση της γνωμοδοτήσεώς της.
  25. Επειδή, οι λόγοι ακυρώσεως που προβάλλονται το πρώτον με το υπόμνημα είναι απορριπτέοι, ως απαράδεκτοι.
  26. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση και να γίνουν δεκτές οι ασκηθείσες παρεμβάσεις.